

این کتاب شامل مقدمه و نه فصل می باشد

فصل اول - هدایت عامه:

اعتقاد به وحی و نبوت، از نوعی بینش درباره جهان هستی و انسان ناشی می شود: اصل هدایت عامه لازمه جهان بینی توحیدی اسلامی است. هدایت عامه شامل همه موجودات است. هیچ موجودی در این جهان ثابت و یکنواخت نیست، و با نیرویی که درونشان هست به سوی مقصدشان کشیده می شوند که این نیرو هدایت الهی است.

فصل دوم - اختصاصات پیامبران:

وحی الهی تاثیر شگرف و عظیمی بر پیامبران می گذارد و همه نیروهای او را بر می انگیزد و انقلابی عظیم در جهت خیر و رشد و صلاح بشریت در او بوجود می آورد و به او قاطعیت می دهد. پیامبران دارای امتیازات و اختصاصات زیر می باشند.

۱. اعجاز: انجام دادن کاری خارق العاده به اذن خداوند توسط پیامبران مانند: در گهواره سخن گفتن، از آینده خبر دادن.

۲. عصمت: یعنی مصونیت از گناه و اشتباه. عصمت از گناه، ناشی از کمال ایمان و شدت تقواست.

۳. رهبری: پیامبر، پیام خدا را به خلق خدا ابلاغ می کند و آنها را به سوی آنچه خدا می خواهد یعنی صلح و راستی و درستی و آزادی و... دعوت می کند.

۴. خلوص نیت: یعنی هیچ منظور و هدفی به جز هدایت بشر که خواسته خداوند است، ندارند و از مردم اجری نمی خواهند.

۵. سازندگی: دعوت پیامبر در جهت ساختن فرد و جامعه انسانی و سعادت بشری است.

۶. درگیری و مبارزه: در افتادن با شرکها، خرافه ها و ستمگرها.

پیامبران دو دسته اند: یکی که صاحب شریعت هستند و در اصطلاح قرآن اولی العزم خوانده می شوند. مانند: نوح، ابراهیم، موسی، عیسی و پیامبر اکرم حضرت محمد (ص) و دسته دوم: شریعت و قوانینی نداشته اند، بلکه مامور تبلیغ و ترویج شریعتی بودند که در آن زمان وجود داشته است. مانند اسماعیل، یعقوب، یوسف و...

فصل سوم - نقش تاریخی پیامبران:

پیامبران نقش موثری در تاریخ داشته اند و در گذشته مظهر یک قدرت عظیم ملی در مقابل قدرتهای زر و زور بوده اند.

تعلیمات پیامبران در تکامل تاریخ:

(۱) تعلیم و تربیت

(۲) استوار ساختن میثاقها و پیمانها

(۳) آزادی از اسارت های اجتماعی.

فصل چهارم - هدف نبوت:

هدف اصلی دو امر است: ۱- شناختن خدا و نزدیکتر شدن به او ۲- برقراری عدل و قسط در جامعه بشری

فصل پنجم - دین یا ادیان:

از نظر قرآن دین همه پیامبران از آدم تا خاتم یکی است و آن

اسلام است. اصول مکتب انبیاء دین نامیده می شود. تفاوت دین پیامبران به سطح تعلیمات و مقتضیات زمان بر می گردد و زمانی که به بشریت به حدی رسید که توانست دین را به صورت کامل و جامع دریافت کند نبوت پایان پذیرفت و آن کسی که به وسیله او صورت کامل مکتب عرضه و ابلاغ شد حضرت محمد (ص) و آخرین کتاب آسمانی قرآن است. بلوغ و رشد فکری اجتماعی بشر در ختم نبوت نقش دارد.

فصل ششم - معجزه ختمیه:

معجزه خاتم پیامبران خود کتاب اوست، کتاب او در آن واحد هم کتاب است و هم برهان و دلیل رسالتش. به همین دلیل معجزه ختمیه بر خلاف سایر معجزات، جاویدان و باقی است نه موقت و زودگذر.

اهمیت قرآن در این است که در عین توجه دادن به طبیعت و به تعبیر خود قرآن، عالم شهادت، ایمان به غیب را سرلوحه دعوتش قرار می دهد.

امتیاز قرآن از احادیث قدسی در این است که هم عمل غیر بشری است یعنی وحی است و هم از مقوله امور غیر بشری، یعنی در حد اعجاز و قدرت مافوق بشری است.

فصل هفتم – قرآن:

قرآن کتاب آسمانی ما و معجزه جاوید پیامبر ماست که در طول ۲۳ سال تدریجا به رسول خدا نازل گشته است. قرآن مجموعه ۱۱۴ سوره و مشتمل بر ۶۲۰۵ آیه و این آیات در حدود ۷۸۰۰۰ کلمه است.

اعجاز لفظی قرآن: مقوله زیبایی و اعجاز معنوی آن به مقوله علمی و فکری است. در قرآن تخیلات شعری و تشبیه های خیالی وجود ندارد. از نوعی انسجام و آهنگ و موسیقی برخوردار است که در هیچ سخن نثری تاکنون دیده نشده است. زیبایی قرآن نه زمان می شناسد و نه نژاد و نه فرهنگ مخصوص. علی (ع) حافظ قرآن بود و همیشه قرآن تلاوت می کرد.

تحدی قرآن و مباره طلبی آن هنوز و همچنان مانند کوه پا برجاست و برای همیشه باقی خواهد ماند. قرآن کتاب راهنمایی بشر است.

فصل هشتم – مشخصات اسلام:

اسلام نام دین خداست که یگانه است و همه پیامبران برای آن مبعوث شده اند و به آن دعوت کرده اند. مشخصات اسلام در سه بخش: شناخت شناسی، جهان بینی و جهان شناسی و ایدئولوژی.

منابع شناخت عبارت است از طبیعت یا آیات آفاقی، انسان یا آیات انفسی، تاریخ یا سرگذشت اجتماعی اقوام و ملل، عقل یا اصول و مبادی اولیه فطری، قلب یعنی دل در حد تصفیة نفس، مطالعه آثار علمی و کتبی گذشتگان.

ابزار شناخت: حواس، قوه تفکر و استدلال، تزکیه و تصفیة نفس، مطالعه آثار علمی دیگران.

موضوعات شناخت: خدا، جهان، انسان، جامعه و زمان.

انسان از آنجا که مختار و آزاد است مسئول خویشتن و جامعه خویشتن است.

اسلام یک دین زندگی گراست و با رهبانیت به شدت مبارزه کرده است. راه آخرت از نظر اسلام از متن زندگی و مسئولیتهای دنیایی می گذرد. مقررات اسلامی ماهیت اجتماعی دارد.

اصل امر به معروف و نهی از منکر در اسلام اصلی است و پایه و استوانه سایر فرائض اسلامی است. این اصل مسلمان را در حال یک انقلاب فکری مداوم و اصلاح جویی جاودان و مبارزه پیگر و ناآرام با فساد ها و تباهی ها نگه می دارد.

فصل نهم - پیغمبر اکرم (ص):

پیامبر اسلام در سال ۵۷۰ بعد از میلاد متولد شد. در چهل سالگی به پیامبری رسید و سیزده سال در مکه مردم را به اسلام دعوت کرد. ده سال در مدینه دعوت و تبلیغ کرد و با سرکشان عرب نبرد کرد و همه را مقهور ساخت و در شصت و سومین سال زندگی خود در مدینه در گذشت.

عمویش ابوطالب می گوید: من هرگز از او دروغ نشنیدم، کار ناشایسته و خنده بی جا ندیدم، به بازیهای بچه گانه رغبت نمی کرد، تنهایی و خلوت را دوست می داشت و در همه حال متواضع بود، از بیکاری و بطالت متنفر بود، مسلمانان را به کار و تلاش تشویق می کردند، در امانت داری شهره بود و به او محمد امین می گفتند و در پیمان حلف الفضول برای دفاع از مظلومان شرکت داشت.

در خانواده مهربان بود، به نظافت و بوی خوش علاقه شدیدی داشتند و در سلام کردن بر همه پیشی می گرفت، گاهی نصف و گاهی ثلث و گاهی دوثلث شب را به عبادت می پرداخت، بسیار روزه می گرفت، زهد و ساده زیستی از اصول زندگی او بود، اراده و استقامت و رهبری و مدیریت او بی نظیر بود.

منظم بود، به علم و سواد تشویق می کرد، در همه ابعاد انسانی در حد کمال و تمام بود و به راستی انسانی کامل بود.